

11. Prahalad C.K. The Core Competence of the Corporation / C.K. Prahalad, G. Hamel // Harvard Business Review. – 1990, May-June. – P. 79-91.
12. Richard E. [The empirical determinants of vertical integration](#) / E. Richard, M. Ralph // Journal of Economic Behavior and Organization. – 1988, Volume 9, Issue 3. – P. 265-279.

УДК 31:004

ПЕРСОНІФІКОВАНИЙ ОБЛІК ВІДОМОСТЕЙ У СИСТЕМІ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ

Пелих І.В. – к. е. н., Херсонський ДАУ

Постановка проблеми. Нині нова пенсійна система, особливо її накопичувальна частина, спрямована на виховання економічної самостійності та відповідальності громадян за стан особистого матеріального добробуту після виходу на пенсію. Це повинно змусити членів суспільства вже сьогодні замислитися над тим, що вони отримають по завершенні своєї трудової діяльності, підвищити їх зацікавленість у контролі за належною сплатою роботодавцями страхових коштів до Пенсійного фонду України.

Персоніфікований облік входить у комплекс заходів, пов'язаних із проведенням пенсійної реформи, головною метою якої – збільшення державних гарантій у досягненні більш високих соціальних стандартів, а також реалізація принципу «заробітку на старість», залежно від результатів праці кожного громадянина країни та його внесків на пенсійне страхування.

Стан вивчення проблеми. Питанням розвитку та ефективного ведення персоніфікованого обліку відомостей у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування присвятили свої наукові праці такі вітчизняні вчені-економісти, фахівці, як: Б.О. Зайчук, О.Б. Зарудний, С.Б. Березіна, В.Т. Александров, С.М. Недбаєва, В.С. Никитенко та інші.

Завдання і методика досліджень. Основними завданнями розвитку персоніфікованого обліку відомостей у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування є: формування єдиного державного автоматизованого банку даних про фізичних осіб, в якому накопичуються відомості по всіх працюючих щодо нарахованої заробітної плати, страхових внесків та стажу, тобто створення інформаційних передумов для визначення розміру пенсії кожному працівнику відповідно до результатів його праці та особистих внесків у справу пенсійного страхування протягом усієї його трудової діяльності, а також розвиток зацікавленості застрахованих осіб у сплаті страхових внесків до Пенсійного фонду України.

Результати досліджень. Персоніфікований облік – це збір, обробка, систематизація і зберігання передбачених законодавством про пенсійне забезпечення відомостей про фізичних осіб, що використовуються для визначення права на пенсію та її розміру. Відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» органи Пенсійного фонду ведуть облік усіх застрахованих осіб та персоніфікований облік надходження страхових внесків, створюють і

забезпечують функціонування єдиного державного автоматизованого банку відомостей про застрахованих осіб, здійснюють облік коштів Накопичувального фонду на накопичувальних пенсійних рахунках (рис. 1).

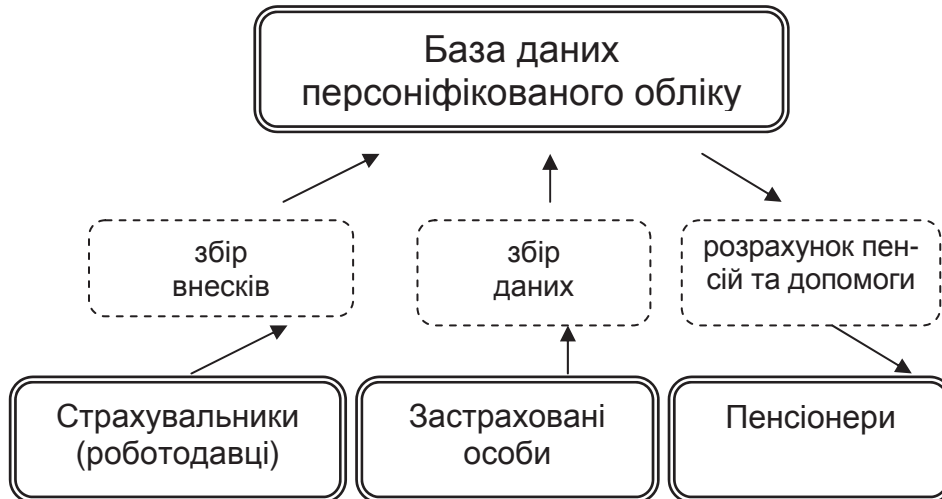

Рисунок 1. Джерела надходження інформації в базу даних персоналізованого обліку

Нині кожен громадянин, котрий сплачує внески до Пенсійного фонду, має особисту персоналізовану облікову картку, до якої заносяться дані про страховий стаж, розмір заробітної плати, відомості про сплату страхових внесків. Персональна облікова картка застрахованої особи зберігається в Пенсійному фонді протягом усього життя цієї особи, а після смерті – протягом 75 років, що є важливим у зв'язку з тим, що, починаючи з 1 липня 2000 року, пенсії призначаються лише за даними персоналізованого обліку [4].

Створення єдиного державного банку відомостей про застрахованих осіб є своєрідним «трудовим паспортом» застрахованої особи і при призначенні пенсії їй не потрібно буде надавати трудову книжку та безліч інших документів, незалежно від місця роботи на території України, що прискорить призначення пенсії. Крім того, ведення персоналізованого обліку є дуже актуальним, наприклад, у випадках, коли організація ліквідована і не збережено архів, або людина працювала на двох підприємствах, а запис у трудовій книжці зроблено лише за основним місцем роботи. Відкривши персональну картку застрахованої особи, можна отримати всі необхідні дані. Слід відмітити, що підрозділами персоналізованого обліку Пенсійного фонду України накопичено дані про більше ніж 18 млн. застрахованих осіб [1].

Основними перевагами розвитку персоналізованого обліку є:

1) запровадження справедливого порядку нарахування пенсій. Завдяки персоналізованому обліку відомостей Пенсійний фонд має у своєму розпорядженні достовірні дані про тривалість трудового стажу працівників, їхні заробітки та суми внесків, а також внески, які сплатили до Пенсійного фонду роботодавці;

2) полегшення визначення права громадян на пенсію. Автоматизований облік пенсійних даних суттєво знижує ймовірність помилок у нарахуванні пенсій і запобігає зловживанню під час оформлення документів для призначення пенсій;

3) звільнення громадян від необхідності подання документів про стаж роботи, заробіток, потрібних для призначення пенсій; скоротить час роботодавців на подання відомостей про осіб, які в них працюють;

4) гарантії повної конфіденційності усіх відомостей про стаж, заробіток (дохід), суми загальнообов'язкових (зборів) відрахувань і особистих внесків на державне пенсійне страхування;

5) сприяє поліпшенню платіжної дисципліни платників внесків – підприємств і громадян.

Для утворення інформаційної бази системи персоналізованого обліку використовуються відомості, що надходять від органів державної податкової служби, органів реєстрації актів громадянського стану, Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, від військових частин, від роботодавців – юридичних осіб та суб'єктів підприємницької діяльності, від самих застрахованих осіб. На підставі відомостей, наданих страхувальниками, у централізованому банку даних Пенсійного фонду України на кожну застраховану особу відкривається електронна персональна облікова картка з постійним страховим номером, який відповідає ідентифікаційному номеру з Державного реєстру фізичних осіб.

Система персоналізованого обліку налагоджена так, що в обліковій картці за весь період трудового життя застрахованої особи накопичуються дані про заробіток, страхові внески, відомості про стаж роботи з усіх місць роботи та інші відомості, необхідні для правильного призначення пенсії. Людина може змінювати місце проживання, місце роботи, працювати за сумісництвом, за договором, а всі ці відомості будуть зафіксовані в одній обліковій картці [2].

Відкриття облікової картки і занесення до неї даних стає можливим лише за умови надання до Пенсійного фонду відомостей роботодавцями за своїх найманих працівників, безпосередньо фізичними особами – суб'єктами підприємницької діяльності за себе, а також фізичними особами, що беруть добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Починаючи з 2000 року, основними даними для визначення розміру пенсії є тільки ті, які накопичені в індивідуальній обліковій картці.

Застрахована особа відносно системи персоналізованого обліку – фізична особа, яка відповідно до Закону «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» підлягає загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню і сплачує (сплачувала) та/або за яку сплачуються чи сплачувалися у встановленому законом порядку страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування [3]. Застрахована особа має право:

- отримати в установленому порядку страхове свідоцтво;
- отримувати безоплатно від органів Пенсійного фонду України відомості, внесені до персональної облікової картки;
- звертатися із заявою до територіального органу Пенсійного фонду України про уточнення відомостей, внесених до персональної облікової картки у системі персоналізованого обліку.

Відомості у системі персоналізації формуються про осіб:

- 1) працюючих на умовах трудового договору (контракту), за договорами цивільно-правового характеру;
- 2) членів колективних та орендних сільськогосподарських кооперативів та фермерських господарств;

3) громадян України, які працюють за межами країни в іноземних дипломатичних представництвах, консульствах, філіях, інших відокремлених підрозділах підприємств та організацій;

4) громадяни України та особи без громадянства, що працюють в іноземних дипломатичних представництвах та консульствах іноземних держав, в інших відокремлених підрозділах іноземних підприємств, розташованих на території України;

5) осіб, що вибрані на виборні посади і отримують зарплату за це;

6) осіб, що проходять строкову службу у Збройних силах України, та в органах Міністерства внутрішніх Справ;

7) працівників воєнізованих формувань, особового складу аварійно-рятувальної служби;

8) осіб, що проходять альтернативну (невійськову) службу;

9) осіб, які проходять професійну підготовку з відривом від виробництва;

10) осіб, які отримують допомогу на дитину до 3-х років та осіб, які доглядають дитину інваліда, або престарілого;

11) осіб, які отримують допомогу з тимчасової непрацездатності.

Таким чином, уся інформація, що міститься в системі персоніфікованого обліку, є конфіденційною і може використовуватися лише для цілей і в порядку, визначеному законодавством, з дотриманням вимог, передбачених законодавством про інформацію.

Слід зазначити, що база даних персоніфікованого обліку використовується органами Пенсійного фонду з метою:

- повного обліку та підтвердження страхового стажу застрахованої особи у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- обчислення страхових внесків;
- визначення права застрахованої особи або членів її сім'ї на виплати за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням;
- обчислення та встановлення розміру пенсії застрахованій особі (після настання пенсійного віку), використовуючи дані персональної облікової картки;
- надання інформації застрахованим особам про страховий та спеціальний стаж, заробітну плату, суми обов'язкових відрахувань до Пенсійного фонду України (у випадках, передбачених законодавством, - членам їх сімей) на їх вимогу або в інших передбачених законодавством випадках.

Пенсійним фондом забезпечується комплекс організаційних та технічних заходів, спрямованих на захист відомостей, що містяться у системі персоніфікованого обліку, у тому числі забезпечується обмеження кола посадових осіб, які відповідно до своїх службових обов'язків мають доступ до відомостей, що містяться у системі персоніфікованого обліку.

Висновки та пропозиції. Нині створено єдиний державний автоматизований банк даних про фізичних осіб, що сприяє підвищенню зацікавленості працівників у здійсненні платежів на власне пенсійне страхування і створенню умов для контролю за страховальником (роботодавцем) щодо слати цих платежів, крім основної задачі, система використовується щодо прогнозування і планування в системі пенсійного страхування. Отже, персоніфікований облік відомостей, який ведеться інформаційним центром Пенсійного фонду України, дає змогу не тільки сформувати в Україні сучасну політику наповнення Пенсійного фонду, але й спрогнозувати на майбутнє розвиток соціального захисту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Гузик Т. Нові завдання та пріоритети / Т.Гузик // Вісник Пенсійного фонду України. – 2011. – № 2 (104). – С. 6-9.
2. Зайчук Б. О. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Навчальний курс / Б. О. Зайчук, О. Б. Зарудний, С. Б. Березіна, В.Т. Александров, С. М. Недбасва. – Київ: НВП «АВТ», 2004. – 256 с.
3. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» // Відомості Верховної Ради. – 2003. – № 49-51. – С. 376.
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про організацію персоналізованого обліку відомостей у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування» від 4 червня 1998 р. № 794 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 15. – С. 70.

УДК 631.1.027:338.439.5:633.1 (477.72)

ВПЛИВ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ФОРМУВАННЯ РИНКУ НАСІННЯ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Подаков Є.С. – к. е. н., Херсонський ДАУ

Постановка проблеми. Ґрунтово-кліматичні умови України є сприятливими для вирощування більшості сільськогосподарських культур. Проте рівень виробництва продукції рослинництва та її собівартість ще не задовольняє потреби національної економіки. Тому подальше покращення культурних рослин шляхом селекційного процесу по створенню вітчизняного конкурентоспроможного ринку новітніх сортів і гібридів, забезпечення високоякісним посівним і посадковим матеріалом товаровиробників усіх форм власності набуває стратегічно важливого значення. Крім того, вступ України до Світової організації торгівлі (СОТ) вимагає значних змін та реформ у сільському господарстві. Не є винятком вітчизняна система насінництва, яка не повною мірою враховує вимоги та норми міжнародних організацій. Усе це визначає необхідність реформування даної системи.

Слід зазначити, що на даному етапі функціонування на ринку насінництва ідуть процеси переділу власності і встановлення контролю над значущими державними суб'єктами. У деяких випадках зміна власника, укупі з використанням інструментарію антикризового управління, привела до появи господарюючих суб'єктів, що характеризуються високими результатами виробничо-господарської діяльності і ефективною маркетинговою політикою. Це робить ринок насінництва інвестиційно привабливим.

У цілому, властива насіннєвому ринку сегментованість на вітчизняному і міжнародному рівнях нерідко є причиною незадоволеності обох учасників ринкових відносин. Імпортоване насіння, маючи вищу якість, продається за такою ж ціною, як і вітчизняне, що дестабілізує ринок. Тому держава повинна врегулювати питання імпорту насіннєвої продукції. Одночасно із вступом до СОТ нам відкрилась можливість експортувати насіннєвий матеріал на міжнародний ринок, але ця можливість не використовується через неврегульовану ситуацію з нормативно-правовою базою, сертифікації та експорту вітчизняного насіння, квотами на нього.